

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: مصیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۲۷۵

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ • ۱۳ شوال ۱۴۴۳ • ۱۵ می ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۷۸ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۳:۰۱ • اذان مغرب ۲۰:۲۲ • اذان صبح فردا ۴:۲۰ • طلوع آفتاب ۵:۵۹

سرتق

دیالوگ روز

فرمب- فریدون جیرانی - ۱۳۷۷

ناصر ملک (محمدرضا فروتن): حاج آقا من عاشق زنم. هستی مشرقی (هدیه تهرانی): این عشق نیست حاج آقا جنونه! ناصر: حاج آقا که من حالت عادی ندارم، اگه گاهی خوبم، گاهی بدم، تقصیر خودشه. می‌دونه من حسودم، می‌دونه عاشقم، باز منو آزار میده، شما ازش بخواین منو بفهمه: من آدم حساس‌ام. حاج آقا که باهام کنار بیاد زندگیمو به پاش می‌ریزم: می‌ترسم حاج آقا می‌ترسم زمنو ازم بگیرن؛ شما نادراین!

زمین‌خوانی

فروچاله‌های جدید و ریسک‌های جدید تهران

مهدی زارع

فروچاله ایجادشده در تقاطع بزرگراه باکری و آبناسان در منطقه حصارک کن در شمال غرب تهران در ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۱، اتفاقی جدی در نزدیکی محل فروچاله شهران بر روی تونل در حال حفر خط ۶ مترو در ۲۸ خرداد ۱۳۹۵ و انفجار خط لوله گاز بود. محل فروچاله جدید در محل تلاقی بزرگراه شهید باکری، مسیر جنوب به شمال با ورودی به بزرگراه شهید آبناسان شرق رخ داد و حفراهی به حجم نشست چهار در چهار مترمربع و عمق ۴.۵ متر ایجاد شد. محل فروچاله شهران تحت اثر عملیات حفر تونل مترو کن ایجاد شد. به نظر می‌رسد فروچاله اردیبهشت ۱۴۰۱ آبناسان نیز در نزدیکی محدوده حفاری مترو و البته در پهنه خاک دستی جابه‌جاشده به دلیل احداث بزرگراه‌های این منطقه رخ داده است. خط ۶ متروی تهران دارای ۲۷ ایستگاه مصوب است که تاکنون ۱۳ ایستگاه آن به بهره‌برداری رسیده و تلاش برای افتتاح ۱۴ ایستگاه باقی‌مانده در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ ادامه دارد. از سوی دیگر محدوده بزرگراه آبناسان محل گذر مترو در حال ساخت خط ۱۰ مترو تهران نیز هست. این خط از شهریور ۱۳۹۹ کلنگ‌زنی و عملیات اجرایی آن در ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۰ آغاز شد. این خط ۴۳ کیلومتر امتداد خواهد داشت و با بیشتر خطوط متروی تهران (خط ۱ و ۳ تا ۷) تقاطع خواهد داشت و از ایستگاه متروی فلکه سوم تهرانپارس متقاطع با توسعه شرقی خط ۴ متروی تهران شروع شده و تا محدوده بلوار کوهستان به سمت بزرگراه نیایش متمایل و در امتداد بزرگراه آبناسان، شهران و بلوار کوهسار، با خط ۶ مترو تهران در ایستگاه متروی کوهسار تقاطع می‌یابد. فروچاله فروفتگی‌ای در زمین است که زهکشی سطح خارجی طبیعی ندارد. هنگام بارندگی، تمام آب در داخل چاله باقی می‌ماند و معمولا به زیر سطح تخلیه می‌شود. فروچاله یعنی در نقطه‌ای از شهر به دلیل عملیاتی که انجام می‌شود مثل ساختن تونل‌های زیرزمینی برای مترو وفاضلاب، کودالی درست‌شود. اتفاقی که اخیرا در بزرگراه آبناسان رخ داد البته با پدیده فرونشست طبنی و ناحیه‌ای متفاوت است. یکی دیگر از علت‌های این پدیده، برداشت مصالح دانه‌ای، حفاری و گودبرداری‌های غیرمجاز و غیراصولی در مناطقی است که باعث تغذیه طبیعی آب‌های زیرزمینی دشت می‌شوند. فروچاله‌ای که در سال ۹۵ در شهران ایجاد شد با انفجار لوله گاز نیز همراه بود. ریزش مرکب‌ای تیل کول متروی در حال ساخت در تهران به مسئله‌ای تکراری در این شهر تبدیل شده است. نظارت مستمر فرونشست در مجاورت فروچاله‌ها می‌تواند به پیشگیری و کاهش پیامدهای آن کمک کند. افزایش چشمگیر تغییر شکل عمودی در چند سال گذشته قبل از تشکیل فروچاله قابل پیش است. فروچاله‌ها در «زمین کارستی» در سنگ‌های کربناته ریز سطح زمین رخ می‌دهد که با آب‌های زیرزمینی در حال گردش موجب انحلال آنها می‌شوند. سنگ‌های محلول می‌تواند شامل گچ‌ها و گنبدهای نمکی، گچ، سنگ آهک و سایر سنگ‌های کربناته باشد. سازند لار در ۸۰کیلومتری شمال شرق تهران و در نزدیکی روستای پلور در جاده هراز عمده‌ترین و گسترده‌ترین بیرون‌زدگی سنگ‌های آهکی تحت اثر رخداد‌های زمین‌ساختی قرار گرفته و با سامانه گسله لار جابه‌جا شده است. سد مخزنی لار در سال ۱۳۵۹ بر روی این آهک‌ها و در نزدیکی محل تلاقی رودخانه‌های لار و دلچقای آبگیری شد. گسترش کارست با فعالیت سامانه آتشفشانی دماوند مرتبط است. وجود غارهای کارستی انحلال سنگ آهک با آب‌های سطحی با قابلیت انحلال زیاد را نشان می‌دهد. هنگامی که آب حاصل از بارندگی در خاک به سمت پایین حرکت می‌کند، این نوع سنگ‌ها شروع به حل‌شدن می‌کنند. این باعث ایجاد فضاهای زیرزمینی و غارها می‌شود. بخشی از نزولات جوی روی سطح زمین فرود می‌آید و آب‌های زیرزمینی را دوباره شارژ می‌کند. ساخت مترو به‌ویژه خطوط شمال شهر تهران که در سال‌های اخیر سرعت نیز گرفته است، امکان رخداد فروچاله‌های بیشتری را فراهم کرده و به‌تدریج حوادثی از این نوع را در سال‌های آینده خواهیم دید. اجتناب از این رخداد‌ها، با سخت‌گیری در مقررات ایمنی و البته پیش‌مستمر تغییرات در سطح زمین در محدوده ساخت مترو امکان‌پذیر خواهد بود.

و کم‌رنگ‌تر می‌شود. این در حالی است که در برخی کشورها مانند ایران تعارض‌هایی برخاسته از موج جابه‌جایی آوارگان و پناه‌جویان و چالش حق انسانی آنان هم به مسئله دامن می‌زند. در جهانی که هانا آرتز چنین واگو می‌کند: «وقتی زادبوم خود را ترک کردند، بی‌خانمان شدند. وقتی کشور خود را ترک کردند بی‌تابعیت شدند و آن‌گاه که از حقوق انسانی‌شان محروم شدند، دیگر حق هم نداشتند…»، نه‌تنها پناه‌جویان یا مهاجران کشوری دیگر بلکه شهروندان زاده کشور هم دچار مسئله بی‌حقی و نادیده گرفته‌شدن هستند. «حق داشتن» نوشته‌ای از چهار نویسنده و پژوهنده علوم سیاسی است که بر پایه مسئله آوارگی در جهان پرتنش کنونی، به حق برخورداری از حق پرداخته است. این کتاب نخستین بار در سال ۱۳۹۷ با برگردان حسین پیران و ویراستاری سعید رادوست از سوی فرهنگ نشر نو با همکاری نشر آسیم در ایران چاپ و چند بار بازچاپ شده است. مسئله این نوشته «حق» آدمی، برابری و رواداری در برخورداری از حق و بازشناسی کانون‌ها و بازدارندگان حق همگانی مردم است. در پیشگفتار به تجربه تلخ آوارگی بی‌تابعیت چندین‌ساله هانا آرتز اشاره می‌شود و به‌روشنی این واقعیت دردناک از چنین بازگو می‌کند: «برای برخورداری از حقوق انسانی، صرف انسان‌بودن کافی نیست!». اینجا از بایستگی وعضو یک جامعه سیاسی بودن» برای برخورداری از حق‌های انسانی سخن گفته می‌شود و اینکه

مواجهه با موقعیت مهاجربودن

بسیاری خوردم، ترقدن‌های جدیدی برای ذهنم ساختم و درونم را در مواجهه با محیط جدید قرار دادم و به آن نگریستم و اندیشیدم، به جای پاک‌کردن سؤال یا فرار با آن رودرو شدم تا راهی برای کشف جهان جدید بیابم. در این کشف اتفاقات فراوانی مؤثر بودند، اما نقطه شروع درونی همین استنتاج بود که حالا که نقطه تصاللی نمی‌یابی که با دیدنش رهنمون درون و با محیط جدید آخت شوی، پس به تمام آنچه می‌بینی بیدیش با دقت تماشا کن، چنین مجزه شو. ابتدا مبتدی و بعد در مسیرش لاجرم به خواندن اندیشه‌های دیگرهای ساکن فرنگ دیروز و امروز رو آوردم و به مرور و نه کمی گذشته، توانستم راه فهم پیرامون جدید را بیابم. سفرهای درونی‌ای چنین در هجرت بس زیادند. سفرهای نکویی که به وقت گفتن توصیف ابعادشان ناممکن است، اما بیان همان مقدار نیز لازم است. به همین سبب ذهنی و به‌علاوه تجربه بیرونی‌ام در جامعه محیط جدید، شمالیلم مثال کنی بچود که تازه به برلین رسیدم. گویی که سفر درون، مواجهه سفر بیرونی‌ام را تسریع کرده باشد، انگار که قصه‌های نگفته در بیج جاده‌های سفر را از دور شنیده باشد، انگار که بخوادد تو را به نقطه‌ای برساند که باید. حالای هجرت‌های مدام آن روش قدیمی به آشتی رسیدن با دیار جدید از این زمین کرد.

بی‌بی‌سی: در حالی که روزنامه‌نگاران برای تماشای اولین اکران فیلم‌های جدید در جشنواره کن حاضر خواهند بود، منتخبی از فیلم‌های ساخته‌نشده هم ارائه می‌شوند که به‌عنوان بخشی از بازار کن در پی توزیع‌اند. یکی از این فیلم‌ها «۱۲۴۲- دروازه‌ای به سمت غرب»، درامی تاریخی با هنرنامهی اسپیس‌سی انجمن اولین نقش اصلی‌ای بازیگر پس از متهم‌شدن به آزار جنسی است. او ماه گذشته از طریق وکلایش اعلام کرد ادعاهای مربوط به دعوی رپ –که در آن اسپیس‌ی را متهم کرده بود در یک میهمانی در سال ۱۹۸۶ از او که نوجوان بوده سواستفاده کرده است– صحت ندارد. وکلای اسپیس‌ی اعلام کردند حادثه‌ای که رپ تعریف می‌کند، هرگز اتفاق نیفتاده است.

♦ مراسم عروسی در قوم بختیاری نمونه‌ای زیبا و بی‌آلایش از یگانگی جان‌ها و اشتراک روح زندگی است. عکس: رضا کامران سامانی، پاشکاه خیرنگاران جوان

گزارش

آتابای برگزیده منتقدان شد

شرق: چهاردهمین جشن بزرگ منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران به‌صورت مجازی برگزار شد و برگزیدگان در بخش‌های مختلف از کارگردانی و بازیگری تا بخش‌های فنی معرفی شدند. دبیر جشن، جعفر گودرزی، درباره دلایل مجازی برگزارکردن این جشن نوشت: «نخواستیم با توجه به شرایط و اوضاع نابسامان و نامناسب اقتصادی و روحی و بی‌کاری سینماگران و وضعیت معیشتی سخت و جانفرسا، مراسمی بگیریم و چون سابق در کنار هم صحنه هنرمندی و جشن بیافرینیم اما کوشیدیم در بضاعت و ثروت معنوی اعضای این انجمن، قدرشناس بخشی از «خوب‌بودن»‌ها در این صنف و این روزگار باشیم». اعضای آکادمی جشن آثار نمایش داده‌شده در چهاردهمین دوره، فیلم‌های جشنواره ملی فیلم فجر و همچنین آثار ایرانی سی‌وهفتمین و سی‌وهشتمین جشنواره جهانی فیلم فجر را که در سال‌های ۹۸ و ۱۴۰۰ برگزار شده بود، بررسی و از بین آنها بهترین‌ها را به شرح زیر برگزیدند:

بهترین فیلم: آتابای (تهیه‌کننده نیکی کریمی) / **بهترین کارگردان:** نیکی کریمی (آتابای) / **بهترین فیلم‌نامه:** هادی حجازی‌فر (آتابای) / جایزه خلاقیت و استعداد درخشان (بهترین فیلم اول): بهمن و بهرام ارک (پوست) / **بهترین بازیگر نقش اول مرد:** سعید آقاخانی (خون شد) / **بهترین بازیگر نقش اول زن:** النا شاکردوست (تی‌تی) / **بهترین بازیگر نقش مکمل مرد:** جواد عزتی (آتابای) / **بهترین بازیگر نقش مکمل زن:** باران کوثری (بی‌همه‌چیز و عامه‌پسند) / **بهترین تدوین:** میثم مولایی (روز صفر) / **بهترین موسیقی متن:** حسین علیزاده (آتابای) / **بهترین فیلم‌برداری:** مرتضی نجفی (تومان) / **بهترین صدای فیلم (صدانگاری و صدابرداری):** زالوا (صدابردار: رشید دانشمند، صدانگاز: امیرحسین قاسمی) / **بهترین دستاورد فنی:** مرتضی فرید (طراحی صحنه تومان)، مارال جیرانی (طراحی لباس تومان). همچنین جعفرگودرزی دبیر جشن منتقدان در پیامی گفت:

«این دو سال و اندی که در دو دوره متفاوت مدیریتیی از سر ما گذشت، پیرمان کرد. شگفتا که این فراق‌ها و رفتن‌ها و پیوستن‌ها به اصل روشن خورشید هم، دیگر در آنهایی که باید، اثری نمی‌گذارد و دوره و مدیریت این و آن هم نمی‌شناسد. آیا بر دل‌ها مهر است؟ نه که «خوبی» نیست، هست و زمین بی‌حجت نمی‌ماند، ما با چراغ هم گشته‌ایم، «خوب‌بودن» در این روزگار سکه نایاب بازار است انگار! بساری! ما کار خودمان را می‌کنیم که دو صد گفته نیم کردار هم نیست. آنهایی که مسئول‌اند، مسئول‌اند، حتی اگر از اهل قلم و اهل هنر روی برگردانند و بدانند که از دایره قضاوت‌های تاریخی در امان نخواهند بود و کاش تا وقتی که فرصت هست، دل شکسته‌یالان و دردمندان و دلسوزان این عرصه را به‌دست آورند، باید که جریان کنند این همه کاستی و این همه نابلدی‌ها را. او در بخش دیگر از پیامش نوشت: «امروز دو چشم را خندان خواهیم و دل‌ها را امیدوار به سوسوی چراغ سینمای ایران، امیدواریم چشمه آب بینما دوچندان شود».

۲۰ سینما تعطیل می‌شود

اما سخنان رئیس هیئت‌مدیره انجمن منتقدان درباره شرایط نامناسب سینما و سینماگران هر روز به شکلی خود را نشان می‌دهد. در دو سال گذشته خبر تعطیلی یا تغییر کاربری چند سینمای قدیمی سروسدای زیادی داشت و خیلی‌ها را برای نابودی نوستالژی‌های سینمایی‌شان اندوهگین کرد؛ اما رکود اقتصادی سینما در کنار هزینه‌های بالای نگهداری و تجهیز سالن‌ها، در دوران کرونا تشدید شد و فقط سال قبل حدود ۲۰ سینمادار متقاضی انحلال یا تغییر کاربری سالن‌های خود شدند. برای رسیدگی به وضعیت این سینماها و درخواست‌های ارائه‌شده، کمیته‌ای در سازمان سینمایی وجود دارد که تاکنون با چند درخواست موافقت کرده است. طبق پیگیری ایستا از انجمن سینماداران و بر اساس فهرست موجود در آنجا، سینماهای صحرا، پایتخت، پردیس کیان، ماندانا، ایران، عصر جدید، پارس، حافظ، میلاد و کارون در تهران و سینما دریا در آستارا، مهتاب در قزوین، عصر جدید در اراک، مصلی‌نژاد در چهرم، کیهان در درود، ساویر در کرج، کل سرخ در بندرانزلی، پرشین مهرشهر در کرج و طلوع در فومن ازجمله متقاضیان برای انحلال یا تغییر کاربری هستند.